



KORRALDUS

28. oktoober 2021 nr 373

**Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja
piirangud“ muutmine**

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punktide 1–3 ja 5 ning lõigete 5 ja 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8:

1. Muuta Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldust nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ järgmiselt:

1) sõnastada punktid 8 ja 8¹ järgmiselt:

„8. Avalikus siseruumis on isikul kohustus kanda kaitsemaski. Tegevuse eest vastutav isik on kohustatud tagama avalikus siseruumis kaitsemaski kandmise kohustuse täitmise.

8¹. Punktis 8 sätestatud ei kohaldata, kui:

- 1) isik on alla 12-aastane;
- 2) kaitsemaski kandmine ei ole tervislikel põhjustel võimalik ning isik esitab nimetatud asjaolu kohta tõendi, mille on väljastanud tervishoiuteenuse osutaja;
- 3) on tagatud punkti 14 alapunkti 4 tingimuste täitmine;
- 4) maski kandmine ei ole töö või tegevuse iseloomu tõttu võimalik.“;

2) asendada punkti 8¹ alapunktis 3 arv „4“ arvuga „5“;

3) täiendada korraldust punktiga 8² järgmises sõnastuses:

„8². Punktis 10 sätestatud juhul on avalikus siseruumis tegevuse eest vastutaval isikul kohustus tagada, et isikud ei viibi tegevuse asukohas ajavahemikus kella 23.00 kuni 06.00. Piirangut ei kohaldata punkti 14 alapunktides 5 ja 6 sätestatud juhul.“;

4) sõnastada punkt 10 järgmiselt:

„10. COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise eesmärgil kohaldatakse järgmisi meetmeid ja piiranguid:

- 1) sportimine, treenimine, noorsootöö, huvitegevus, huviharidus, täienduskoolitus ja täiendõpe on lubatud, kui täidetud on III osas ja sisetingimustes täiendavalt punktides 7–9 sätestatud nõuded. III osas sätestatud nõudeid ei kohaldata puuetega isikute tegevusele, riigi sõjalise kaitse või siseturvalisusega seotud tegevusele ning täienduskoolitusele ja sellega seotud eksamile, mis on vajalikud kvalifikatsiooni omandamist tõendava tähtjalise tunnistuse pikendamiseks;
- 2) spordivõistlused ning spordi- ja liikumisüritused on lubatud, kui täidetud on III osas ja sisetingimustes täiendavalt punktides 7–9 sätestatud nõuded. III osas sätestatud nõudeid ei kohaldata

käesolevas alapunktis nimetatud tegevustele, kui need toimuvad välistingimustes piiramata alal, puuetega isikute tegevusele, riigi sõjalise kaitse või siseturvalisusega seotud tegevusele ja isikute suhtes, kelle sportmängu meistriliiga klubi või spordialaliit on spordi- või treeningkeskkonna riskianalüüsis ette näinud ja rakendanud konkreetse tegevuskoha riskide maandamise meetmed, ning nimetatud isik on need nõuded täitnud;

3) avalikuks kasutamiseks mõeldud saunades, spaades, basseinides, veekeskustes ja ujulates võivad isikud viibida ja liikuda, kui täidetud on III osas ja sisetingimustes täiendavalt punktides 7–9 sätestatud nõuded;

4) avalikud koosolekud, avalikud üritused, konverentsid, teatrietendused, kontserdid ja kinoseansid, meelelahutusteenuse osutamine on lubatud, kui täidetud on III osas ja sisetingimustes täiendavalt punktides 7–9 sätestatud nõuded. III osas sätestatud nõudeid ei kohaldata käesolevas alapunktis nimetatud tegevustele, kui need toimuvad välistingimustes piiramata alal, ning sisetingimustes toimuvatele avalikele koosolekutele, kui on tagatud, et osalejate arv kokku ei ole rohkem kui 50 isikut;

5) sisetingimustes avalikud jumalateenistused ja teised avalikud usulised talitused on lubatud, kui osalejate arv kokku ei ole rohkem kui 50 isikut või tagatakse kuni 50% täituvus ning täidetud on punktides 7–9 sätestatud nõuded. Sisetingimustes täituvuse ja isikute arvu piirangut ei kohaldata, kui täidetud on III osas sätestatud nõuded. Välistingimustes piiratud territooriumiga avalikud jumalateenistused ja teised avalikud usulised talitused on lubatud, kui on tagatud, et osalejate arv kokku ei ole rohkem kui 100 isikut, välja arvatud juhul, kui on täidetud III osas sätestatud nõuded;

6) isikud võivad muuseumides ja näituseasutustes viibida ja liikuda, kui täidetud on III osas ja sisetingimustes täiendavalt punktides 7–9 sätestatud nõuded;

7) toitlustusettevõtte müügi- või teenindusalal on klientidel lubatud viibida ja liikuda, kui täidetud on III osas ja sisetingimustes täiendavalt punktides 7–9 sätestatud nõuded. III osas sätestatud nõudeid ei kohaldata, kui kliendid viibivad ja liiguvad toitlustusettevõtte müügi- või teenindusalal toidu kaasa ostmiseks või kuller- ja veoteenuse osutamiseks või siseriiklikul reisijateveol kasutatava parvlaeva pardal või kui toitlustusteenust osutatakse seoses matusetalitusega, mis ei ole avalik, ning rahvusvahelise lennujaama julgestuspiirangu alal asuvale toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalile, rahvusvahelise sadama reisiterminali ootealal pärast pardakontrolli väravaid asuvale toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalile, rahvusvahelist laevaliini teenindava aluse pardal asuvale toitlustusettevõtte müügi- ja teenindusalale ning rahvusvahelisel reisijateveol kasutatava õhusõiduki pardal;

8) sisetingimustes kaupluse müügisaalis ja kaubandusettevõtte üldkasutatavas ruumis või teenuse osutaja teenindusalal on klientidel lubatud viibida ja liikuda, kui on täidetud punktides 7–9 sätestatud nõuded.“;

5) sõnastada punkti 10 alapunktid 7 ja 8 järgmiselt:

„7) toitlustusettevõtte müügi- või teenindusalal on klientidel lubatud viibida ja liikuda, kui täidetud on III osas ja sisetingimustes täiendavalt punktides 7–9 sätestatud nõuded. III osas ja punktis 8² sätestatud nõudeid ei kohaldata, kui kliendid viibivad ja liiguvad toitlustusettevõtte müügi- või teenindusalal toidu kaasa ostmiseks või kuller- ja veoteenuse osutamiseks või siseriiklikul reisijateveol kasutatava parvlaeva pardal või kui toitlustusteenust osutatakse seoses matusetalitusega, mis ei ole avalik, ning rahvusvahelise lennujaama julgestuspiirangu alal asuvale toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalile, rahvusvahelise sadama reisiterminali ootealal pärast pardakontrolli väravaid asuvale toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalile, rahvusvahelist laevaliini teenindava aluse pardal asuvale toitlustusettevõtte müügi- ja teenindusalale ning rahvusvahelisel reisijateveol kasutatava õhusõiduki pardal;

8) sisetingimustes kaupluse müügisaalis ja kaubandusettevõtte üldkasutatavas ruumis või teenuse osutaja teenindusalal on klientidel lubatud viibida ja liikuda, kui on täidetud punktides 7–8¹ ja 9 sätestatud nõuded.“;

6) sõnastada punkt 14 järgmiselt:

„**14.** Isik võib punktis 13 sätestatud tingimustel tegevuses osaleda, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) ta on alla 12-aastane;
- 2) ta on 12–18-aastane, kes õpib üldhariduskoolis või kutseõppeasutuses, ning tal puuduvad haiguse tunnused ja ta võtab osa üksnes punkti 10 alapunktis 1 loetletud tegevustest;
- 3) tema vaksineerimine ei ole arsti otsusel võimalik tema tervislikku seisundit arvestades ning ta esitab enne tegevuses osalemist sellekohase tõendi;
- 4) ta on punktis 5 sätestatud tingimustel COVID-19 haiguse läbi põdenud, vaksineeritud, sealhulgas täiendava vaktsiinidoosiga vaksineeritud, või vaksineerituga võrdsustatud isik ning esitab enne tegevuses osalemist nimetatud asjaolude kohta tõendi;
- 5) ta on tegevusega seotud isik, kelle tööandja on töökeskkonna riskianalüüsis ette näinud ja rakendanud konkreetse tegevuskoha riskide maandamise meetmed, ning nimetatud isik on need nõuded täitnud;
- 6) ta on tegevuse eest vastutav isik või tema esindaja või hädaabitööde tegemisega seotud isik.“;

7) täiendada korraldust punktiga 15¹ järgmises sõnastuses:

„15¹. Lisaks punktis 14 sätestatud alustele võib 12–18-aastane isik tegevuses osaleda, kui ta esitab tõendi COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi tegemise kohta, mille tulemus peab olema negatiivne ja mille peab olema teinud tervishoiuteenuse osutaja järgmistel tingimustel:

- 1) COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 antigeen-RTD test peab olema tehtud kuni 48 tundi enne tegevuses osalemist;
- 2) COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 RT-PCR test peab olema tehtud kuni 72 tundi enne tegevuses osalemist.

Samuti on käesolevas punktis sätestatud nõuded täidetud, kui isik on teinud Terviseameti juhiste kohaselt üldapteegi tegevusloa omaja juures enesetestimiseks mõeldud SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi, mille tulemus peab olema negatiivne ning mis peab olema tehtud kuni 48 tundi enne tegevuses osalemist.“;

8) sõnastada punktid 16 ja 17 järgmiselt:

„**16.** Tegevuse eest vastutav isik on kohustatud enne, kui isik osaleb tegevuses, kontrollima punktis 14 või 15¹ sätestatud asjaolusid, sealhulgas tõendi või testi tegemise ehtsust ning nende kehtivust ja tuvastama esitaja isikusamasuse.

17. Tegevuse eest vastutaval isikul on keelatud korralduse II ja III osas sätestatud nõuete täimisel isikuandmeid säilitada, välja arvatud juhul, kui isik annab selleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) artikli 4 punktide 11 ja artiklile 7 vastava nõusoleku või esineb muu õiguslik alus isikuandmete säilitamiseks isikuandmete kaitse üldmääruse kohaselt.“.

2. Korralduse punkti 1 alapunktid 1 ja 4 jõustuvad 29. oktoobril 2021. a. Korralduse punktid 2, 3, 5-8 jõustuvad 1. novembril 2021. a.

3. Avaldada korraldus Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Korraldusega kehtestatakse inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, sealhulgas riigi toimepidevuse kaitseks vältimatult vajalikud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamise meetmed ja piirangud.

Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *põhiseadus*) § 28 lõige 1 sätestab igäühe õiguse tervise kaitsele. Praegusel juhul on põhiõiguse kaitsealas erinevad väärtused. Esiteks on kaitsealas inimeste õigus nende tervise kaitsele seeläbi, et riik teeb kõik võimaliku, et takistada viiruse levikut. Samuti on kaitsealas avalik huvi, et viiruse levik ja inimeste massiline haigestumine ning tervishoiusüsteemi ülekoormus ei suureneks. Olukorras, kus teiste inimestega kokkupuutel on suur oht viiruse levikuks, lasub riigil kohustus viia nakkusoht miinimumini, sealhulgas võib selle eesmärgi saavutamiseks sobival viisil piirata isikute kokkupuutumise võimalusi.

Põhiseadus näeb ette teised õigused ja vabadused, mille tagamine on samuti riigi kohustus. Põhiseaduses nimetatud õigusi ja vabadusi on riigil lubatud legitiimsel eesmärgil piirata, arvestades õiguse ja vabaduse olemust ning põhiseaduse enda tingimusi. Näiteks on põhiseaduse § 34 kohaselt igäühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida.

Õigust vabalt liikuda on lubatud seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata muu hulgas teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Põhiseadus kaitseb ettevõtlust, vaba eneseteostust, kogunemist, haridust jne, kuid võimaldab seada piiranguid, millel on õigustatud eesmärk, ning kui need on vajalikud ja õiglased. Korraldusega kaitstakse inimeste elu ja tervist ning riigi toimepidevust ja arstiabi kättesaadavust ning seda ei ole võimalik saavutada ilma korralduses nimetatud piiranguteta.

COVID-19 haigust põhjustava viiruse leviku tõkestamiseks on õigustatud kohaldada teatud piiranguid. Õigusi ja vabadusi piirates tuleb leida õiglane tasakaal piirangu eesmärgi ning piirangu ulatuse ja mõju vahel. Seejuures tuleb arvestada, milline on inimeste võimalus pikemas perspektiivis realiseerida oma teisi põhiõigusi, näiteks õigust vabalt liikuda ja tegeleda ettevõtlusega, kui Eestis ei saada COVID-19 haigust põhjustavat viirust kontrolli alla ning tervishoiuasutused ja -töötajad on ülekoormatud. Viiruse tõkestamiseks vajalikke proportsionaalseid piiranguid õigustavad eelnimetatud kaalukad eesmärgid.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõigete 2, 5 ja 6 alusel ning arvestades lõiget 8 võib Vabariigi Valitsus kehtestada nakkushaiguse tõrjeks vajalikke abinõusid siis, kui nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks rakendatavate meetmete ja piirangute kohaldamisega kaasneb oluline mõju ühiskonnale või majandusele. Selleks lähtutakse üldjuhul järgmisest eeltingimusest: tegemist on eriti ohtliku nakkushaiguse või uudse ohtliku nakkushaigusega; Vabariigi Valitsus on Terviseametilt saanud epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel teabe ja soovitusel abinõu (kohustus või piirang) kohta; abinõu on viiruse leviku tõkestamiseks vältimatult vajalik ehk see peab olema proportsionaalne ja otstarbekas nõue; abinõu on ajutine ehk ajaliselt piiritletud ning toob kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju.

Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldusega nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 305*) on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatava COVID-19 haiguse leviku ennetamiseks ja tõkestamiseks kehtestatud liikumisvabaduse piirangud ja meetmed, mille eesmärk on vähendada inimestevahelisi kontakte ning takistada viiruse levikut.

Korralduses piirangute kehtestamise lähtekohaks on, et SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkusena, peamiselt lähikontaktis nakkusohtliku inimesega. Viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles, hingates sisse viiruse osakesi¹, või saastunud pindade ning näiteks saastunud käte kaudu.

¹ <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted>

Viirus levib paremini halvasti ventileeritud ja suure inimeste hulgaga siseruumides, kus inimesed viibivad pikka aega. Samuti on SARS-CoV-2 viirusega nakatumise oht õues, kus viibitakse paljude inimestega lähedases kontaktis.

Eesti koroonaviiruse leviku riskitase on väga kõrge. Haigestumus on kasvutrendis.

Nakatamiskordaja R püsib üle Eesti 1,13 piires. Rekordilised haigestumuse näitajad 100 000 elaniku kohta registreeriti Põlvamaal (2231,5) ja Pärnumaal (2174,4). Seni oli kõrgeim haigestumuse näitaja 100 000 elaniku kohta (2125,0) registreeritud Harjumaal 2021. aasta märtsis. Eelmisel nädalal kasvas haigestunute arv kõikides vanuserühmades. Suuremat kasvu täheldati vanuserühmas 75–79 a (47% võrra), 0–4 a (46% võrra), 65–69 a (43% võrra) ning 80 a ja vanemad (39% võrra).

Endiselt on suurim nii haigestunute absoluutarv kui ka haigestumus 100 000 elaniku kohta koolilaste seas, eriti vanuserühmas 10–14 aastat. Viimase kahe nädala jooksul on iga viies tuvastatud COVID-19 juhtum nakatunud laps vanuses 5–14 aastat. Praeguste prognooside kohaselt jääb R mõneks ajaks üle ühe. Järgmistel nädalatel on oodata haigestumise kasvu jätkumist. Sellel nädalal võib prognoosida keskmiselt umbes 1600–1700 nakatunut päevas ja rekordilised üle 11 000 nakatunu nädalas.

Haigestunute kasvu foonil, eriti eakate inimeste seas, kasvab haiglaravi vajavate inimeste arv. Eelnevale kogemusele tuginedes võib koolivaheajal täheldada laste nakatumise langust, kuid pärast koolivaheaega on prognoositav haigestumise ja R-i kasv.

Eestis on COVID-19 riigisisene epideemiline levik ning võrreldes teiste Euroopa riikidega on Eesti epidemioloogiline olukord üks halvimaid. Paralleelselt kõrge haigestumisega on Eesti elanike hulgas vaksineerimisega hõlmatud üks Euroopa madalamaid. Samuti on suurem valdavalt vaksineerimata isikute hulk. Terviseamet soovib kehtestada rangemad ühiskondlikud meetmed viiruse leviku kontrollimiseks. Vabariigi Valitsust nõustav teadusnõukoda soovib samuti kehtestada lisameetmeid viiruse leviku tõkestamiseks.

Käesoleva korraldusega kehtestatakse täiendavad kontrollimeetmed SARS-CoV-2 viiruse leviku takistamiseks ja sellest tuleneva haiglakoormuse vähendamiseks.

Üksnes alla 12-aastastel on õigus punktis 10 nimetatud tegevustes osaleda ilma COVID-19 tõendita või testimiseta. Lisaks kehtestatakse üle valdkondade kellaajaline tegevuspiirang, mis tähendab, et tegevus tuleb lõpetada kella 23.00-ks ning piirang kehtib järgmise päeva kella 06.00-ni. Täiendavalt muudetakse COVID-19 tõendi esitamise korda ning edaspidi peab tegevuse eest vastutav isik kontrollima tõendi esitaja isikusamasust. Eesmärk on vähendada järelevalvemenetluses tekkinud praktilisi probleeme ning suurendada isikute vastutust COVID-19 tõendite esitamisel.

Korralduse kohaselt laiendatakse kaitsemaski kandmise kohustust kontrollitud tegevustele lisaks näiteks juba kehtivale kohustusele kanda kaitsemaski kaubanduses või teenuste osutamisel. See tähendab, et kui seni kehtinud korra kohaselt ei olnud isikud kohustatud tegevuste käigus kaitsemaski kandma, kui nad esitasid COVID-19 tõendi, siis käesoleva korraldusega laiendatakse kaitsemaski kandmise kohustust kõikidele korralduses sätestatud tegevustele ja asukohtadele. Sisuliselt kehtestatakse sellega üldine kaitsemaski kandmise kohustus. Kaitsemaski kandmise kohustus on ka ühissõidukis. Kaitsemaski kandmise kohustusest on vabastatud alla 12-aastased isikud või isikud, kellel kaitsemaski kandmine ei ole tervislikel põhjustel võimalik ning isik esitab nimetatud asjaolu kohta tervishoiuteenuse osutaja väljastatud tõendi, samuti tööülesande käigus, kui tööandja on

konkreetses töökeskkonnas riskianalüüsis näinud ette muud meetmed, ning kui see ei ole tegevuse iseloomust tulenevalt võimalik.

Samuti laiendatakse kontrollitud tegevustele kehtivat ligipääsu piirangut SARS-CoV-2 viiruse vastu vaktsineerimist või COVID-19 haiguse läbipõdemist tõendava tõendi alusel ka alaealistele. Lisaks sellele nähakse alaealistele ette võimalus osaleda kontrollitud tegevuses SARS-CoV-2 RT-PCR või antigeeni või apteegis tehtud testi alusel, mis peab olema negatiivne.

Kõikidele teistele tegevustele kehtestatakse kellaajaline piirang, mille kohaselt peavad tegevuse eest vastutavad isikud tagama, et kontrollitud tegevus on lõppenud kell 23.00 ning isikud ei viibi ega liigu avalikus siseruumis ajavahemikul 23.00–06.00. Piirang ei kehti näiteks kaubandustegevusele.

Lisaks nähakse ette, et SARS-CoV-2 viiruse vastu vaktsineerimist või COVID-19 haiguse läbipõdemist tõendava tõendi, kaitsemaski kandmist või vaktsineerimist välistavate tervislike põhjuste olemasolu kinnitava tõendi kontrollimisel peab tõendi kontrollija muu hulgas veenduma, et tõendi esitaja on isik, kellele tõend on väljastatud ehk kontrollima isikusamasust. Muudatus on tingitud sagenenud juhtumitest, kus järelevalve tuvastab, et isik on esitanud teisele isikule väljastatud tõendi.

Arvestades käesoleva korralduse kehtestamise ajal koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõusu üle Eesti, on piirangute ja meetmete rakendamine muudetud kujul ning teiste piirangute ja meetmete jätkamine, mida käesoleva korraldusega ei muudeta, tõhus ning proportsionaalne meede, et tagada inimeste elu ja tervis ning rahvatervise ja tervishoiusüsteemi toimepidevus.

Põhiseaduse § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. Need piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ega tohi moonutada piiratavate õiguste ja vabaduste olemust. Proportsionaalsuse põhimõtte tuleneb põhiseaduse § 11 teisest lausest, mille kohaselt peavad õiguste ja vabaduste piirangud olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud. Praegusel juhul on piirangute ja meetmete kehtestamine avalikes huvides ja need seatakse üle riigi. Põhiseaduse § 31 kohaselt on Eesti kodanikel õigus tegelda ettevõtlusega ning koonduda tulundusühingutesse ja -liitudesse. Seadus võib sätestada selle õiguse kasutamise tingimused ja korra. Ettevõtlusvabaduse kui vabadusõiguse kaitseala on riivatud, kui avalik võim mõjutab seda vabadust ebasoodsalt.

Põhiseaduse § 31 teine lause annab seadusandjale volituse ettevõtlusvabadusõiguse piiramiseks nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadusega. Ettevõtlusvabaduse piiramiseks piisab igast mõistlikust põhjustest. See põhjus peab johtuma avalikust huvist või teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse vajadusest, olema kaalukas ja enesestmõistetavalt õiguspärane. Arvestades, et selle vabaduse piiramiseks on alus seaduses ning legitiimne ja põhjendatud olukord, mis tuleneb avalikust huvist ning teiste isikute õiguste ja vabaduste kaitse vajadusest, on korralduses sätestatud piirangute ja meetmete kehtestamine õiguspärane.

Korralduses kehtestatud piirangute ja meetmete eesmärk on piirata koroonaviiruse levikut, viirusega nakatumist ja raskelt haigestumist, vältida meditsiinisüsteemi ülekoormust ning kindlustada riigi oluliste funktsioonide toimepidevus. Korralduses sätestatud piiranguid ja meetmeid on põhjalikult kaalutud ning otsustatud on nende kasuks, mis on praeguse haiguse leviku kontekstis olemasoleva teabe alusel alternatiivsetest variantidest tõhusamad. Samuti on hinnatud, et kõnealused piirangud ja meetmed oleksid õiglased ja proportsionaalsed erinevate põhiõiguste ja -vabaduste koostoimes (nt põhiseaduse §-d 12, 16, 19, 28, 31, 34, 37, 40, 47). See tähendab, et piirangud ja meetmed mõjutavad kogumis kõiki isikuid avaliku huvi (inimeste elu ja tervise kaitse, riigi toimepidevus) eesmärgil.

Toimepidevus on seotud riskiga, kus suure hulga inimeste, näiteks arstid, politseinikud ja päästjad, sotsiaaltöötajad, kohtunikud, õpetajad, riigiametnikud või Riigikogu liikmed, haigestumisel on tuntav mõju avalike teenuste kättesaadavusele ja riigi õiguskorrale. Piiranguid ja meetmeid luues kaalutakse iga valdkonna puhul, milline on õiglane tasakaal elu, tervise ja riigi toimepidevuse kaitse ning piiratava õiguse ja vabaduse vahel.

Näiteks on põhiseaduse § 47 kohaselt kõigil õigus ilma eelneva loata rahumeelselt koguneda ja koosolekuid pidada. Seda õigust võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata riigi julgeoleku, avaliku korra, kõlbluse, liiklusohutuse ja koosolekust osavõtjate ohutuse tagamiseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Seega ei ole ka põhiseaduse §-s 47 sätestatud õigus absoluutne. Põhjus, miks põhiseaduse § 47 nimetab eraldi nakkushaiguste leviku tõkestamist, seisneb selles, et nakkushaigused levivad inimeste seas siis, kui inimesed kohtuvad. Seetõttu on nakkushaiguste leviku tõkestamise üks olulisi ja põhilisi meetmeid nakkuse levimise takistamisel inimestevahelise lävimise piiramine.

Põhjendused meetmete ja piirangute kehtestamise kohta on esitatud korralduses ja seletuskirjas.

Korralduses kehtestatud nõuete üle teeb NETS § 44 lõike 1 alusel järelevalvet Terviseamet. Kui viiruse leviku tõkestamise meetet nõuetekohaselt ei täideta, rakendatakse korrakaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning tõkestada viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras Vabariigi Valitsusele vaide 30 päeva jooksul, arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul, arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Kaja Kallas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär